

Gemakkelijker omzetten en verplaatsen van scholen

Door mr. Ronald Bloemers, VOS/ABB

Per 1 januari 2018 treedt de Wet toekomstbestendig onderwijsaanbod in het basisonderwijs in werking.

De wet bevat vier maatregelen die ervoor moeten zorgen dat schoolbesturen beter kunnen anticiperen in hun beleid op de negatieve gevolgen van de afname van het aantal leerlingen. De wijzigingen gelden echter voor elk schoolbestuur en dus niet slechts wanneer het schoolbestuur met één of meer scholen in een gebied met een bepaalde mate van leerlingendaling zit.

Omzetten, verplaatsen, van kleur verschieten en uitbreiding met richting

Omzetting betreft de wijziging van de grondslag van de school van openbaar naar bijzonder of andersom. Verplaatsing van de school is aan de orde wanneer de school verplaatst wordt naar een ander voedingsgebied. Bij een verplaatsing binnen het eigen voedingsgebied heet het een verhuizing en volstaat een adreswijziging.

De procedure tot omzetting en verplaatsing van een school is tot 1 augustus 2018 wat betreft de voorwaarden hetzelfde als het stichten van een nieuwe school. In beide gevallen wordt in het voedingsgebied door de omzetting of verplaatsing namelijk een school gestart die invloed heeft op de bestaande belangstellingspercentages in dat voedingsgebied.

De belangrijkste eis in de procedures is dat moet worden aangetoond dat de verplaatste of omgezette school de stichtingsnorm van minimaal 200 leerlingen zal halen. Juist in gebieden met krimp is die grens moeilijk te halen.

De procedures tot het van kleur verschieten (wijzigen van de richting van de school) of het uitbreiden van een school met een nieuwe richting worden ook gewijzigd. Vanaf 1 januari 2018 zal een aanvraag bij de minister kunnen worden ingediend, waarbij moet worden aangetoond dat door de gewenste wijziging geen andere school met opheffing wordt bedreigd. De minister zal tevens checken of er geen oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de regeling (bijvoorbeeld omzetting naar een bijzondere richting, waardoor het de laatste school van een richting is en zo instandhouding wordt afgedwongen). Er zal niet meer aan de stichtingsnorm hoeven te worden voldaan.

Splitsen van opheffingsnorm in gemeente

Elke vijf jaar worden de stichtings- en opheffingsnormen per gemeente gewijzigd aan de hand van de gewijzigde leerlingdichtheid. Het is voor gemeenten mogelijk om de opheffingsnorm in een gemeente te splitsen wanneer er binnen die gemeente een groot verschil in leerlingdichtheid is. Vaak is dit aan de orde wanneer er binnen de gemeente zowel een stad als een dorp of kleine woonkern zit. Door de stad is de gemeentelijke opheffingsnorm vaak te hoog om een school in stand te houden in het dorp of de woonkern. Via de gesplitste norm is dit wel mogelijk.

Het besluit tot splitsing geldt voor 20 jaar en gaat in twee jaar na de laatste wijziging van de gemeentelijke opheffingsnorm. Vanaf 1 januari 2018 zal het besluit tot

splitsing in principe elk jaar mogelijk zijn. De verschillende gemeentelijke herindelingen gaven daartoe aanleiding.

Deadline voor melding van vrijwillige sluiting van openbare school

In het geval van een vrijwillige opheffing van een openbare school of nevenvestiging, bijvoorbeeld door middel van fusie, geldt tot 1 januari 2018 dat het schoolbestuur dit voornemen tot opheffing uiterlijk op 1 augustus een jaar voor de opheffing dient te melden aan de gemeenteraad van de gemeente waarin de school gelegen is. De gemeenteraad heeft dan tot 1 februari voorafgaand aan de datum van opheffing de tijd om aan te geven of hij akkoord gaat met opheffing. Gaat de gemeenteraad niet akkoord, dan dient de gemeente de school vanaf de gewenste datum van opheffing zelf in stand te houden.

Vanaf 1 januari 2018 geldt dat een mededeling na 1 augustus maar voor 1 januari in het schooljaar voorafgaand aan de opheffing ook mogelijk is. Dan wordt de school of nevenvestiging echter slechts opgeheven indien er binnen 10 kilometer over de weg gemeten nog een school is waarbinnen openbaar onderwijs wordt gegeven én de gemeenteraad instemt met de voorgestelde opheffing. Stemt de gemeenteraad niet in bij een op tijd gedane mededeling, dan zal de gemeente de school in stand moeten houden vanaf de gewenste datum van opheffing.

Wordt de mededeling aan de gemeente gedaan na 1 januari in het schooljaar voorafgaand aan de gewenste opheffing, dan zal de opheffing niet plaats kunnen vinden.

Medezeggenschapswijzigingen, ook voor het (V)SO en VO

De nieuwe wet zal tevens zorgen voor wijzigingen in de Wet medezeggenschap op scholen (Wms), waarmee deze wijzigingen ook zullen gelden voor het (voortgezet) speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. Er komt een verplichte ouderraadpleging bij voorgenomen besluiten tot:

- overdracht of fusie van een school,
- wijziging van de grondslag van de school, omzetting van de school of van een onderdeel daarvan, voordat het voornemen ter instemming aan de medezeggenschapsraad (MR) zal worden voorgelegd,
- sluiting van de school, voordat het voornemen ter advies aan de MR zal worden voorgelegd.

Vragen?

Voor vragen kunt u contact opnemen met de Onderwijsjuristen van VOS/ABB: 0348-405250 van 08.30 tot 12.30 uur, onderwijsjuristen@vosabb.nl.